ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและความเสี่ยงด้านการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร มังคุด

กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต

ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

แผนที่ตั้งกลุ่มและแผนผังแปลง

กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

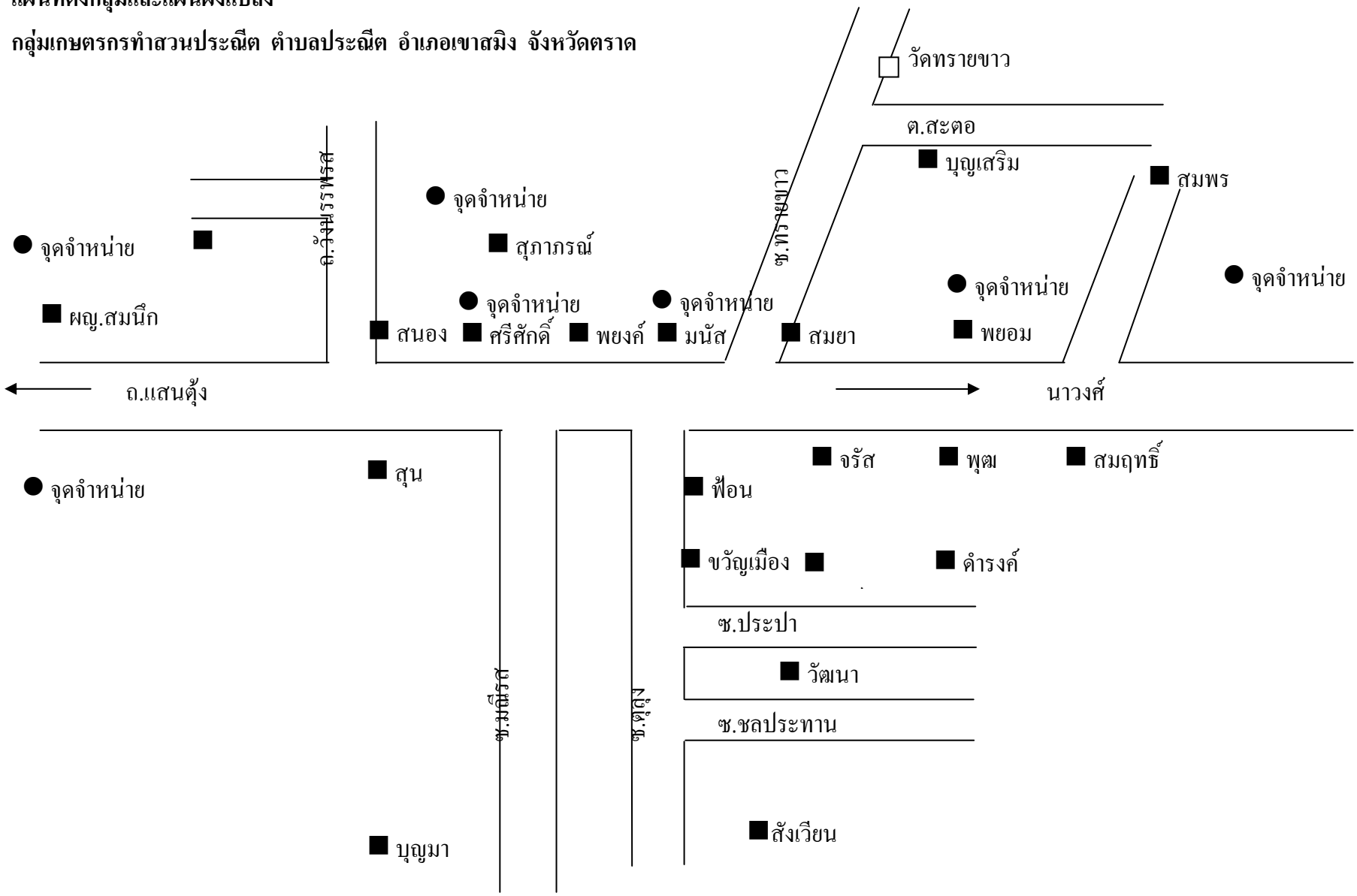

1. การวิเคราะห์ตนเอง

1.1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่ม

<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม</u>

- จำนวนสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุดตำบลแกลง 30 ราย
- จำนวนแรงงานสมาชิกเฉลี่ย 3 คนต่อครัวเรือน
- เงินกองทุนกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุดตำบลแกลง จำนวน 80,474 บาท (ตัดยอดวันที่ 22 มิถุนายน 2550)
- รายได้ของกลุ่มเกิดจากดอกเบี้ย จำนวน 3,000 บาท
- รายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 112,200 บาท
- รายจ่ายต่อครัวเรือนเฉลี่ย 82,800 บาท

<u>ข้อมูลด้านการผลิต</u>

- พื้นที่ปลูก 161 ไร่
- ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 840 กิโลกรัม/ไร่
- ปริมาณผลผลิตรวม 139 ตันต่อปี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	พื้นที่ปลูก(ไร่)	ปริมาณผลผลิต(ตัน)	เฉลี่ย(กก.)
1.	นายชโย แรกตั้ง	3	5	1,666
2.	นายวัฒนา ซ่องเก๊า	4	6	1,500
3	นางบุญมา พิมพร	5	2	400
4	นางสาวสัมฤทธิ์ คงสมใจ	1	1	1,000
5	นายดำรงค์ จุลทรัพย์	4	2	500
6	นายขวัญเมือง นิลสนธิ	5	6	1,200
7	นางสุญ ถนอมวงษ์	10	10	1,200
8	นางสมคิด สมโฉม	2	2	1,000
9	นายจำรัส วิกรมคุณาพร	8	9	1,125
10	นางบุหงา มณีรส	5	3	600
11	นางพยอม เล็กนอก	7	7	1,000
12	นางสำราญ ปัสเสนะ	2	1	500
13	นายบุญจัด วรรณานุช	1	1	500

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	พื้นที่ปลูก(ไร่)	ปริมาณผลผลิต(ตัน)	เฉลี่ย(กก.)
14	นายนำ ใจน้อย	5	5	1,000
15	นายสมยา เกิดผล	6	5	833
16	นางพยงค์ โรจนพิทักษ์	20	25	1250
17	นายบุญเฉลิม นาครักษ์	2	2	1,000
18	นายสมนึก วิทยานันท์	19	10	526
19	นายสมพร สิงหา	10	5	500
20	นางพุฒ ประทุมมาศ	10	4	400
21	นางเสงี่ยม สะสม	13	12	923
22	นายสมชาย รัตนคะ	4	2	500
23	นายศรีศักดิ์ พฤกษาชาติ	7	6	875
24	นายมนัส ทุมฝ้าย	5	5	1,000
25	นายฟ้อน ขุนบุญ	3	3	1,000

- ช่วงเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด

มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม
5.6 ตัน	55.6 ตัน	48.6 ตัน	20.8 ตัน	8.3 ตัน
4 %	40 %	35 %	15 %	6 %

- คุณภาพผลผลิต

สัดส่วนปริมาณคุณภาพของผลผลิตมังคุด กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

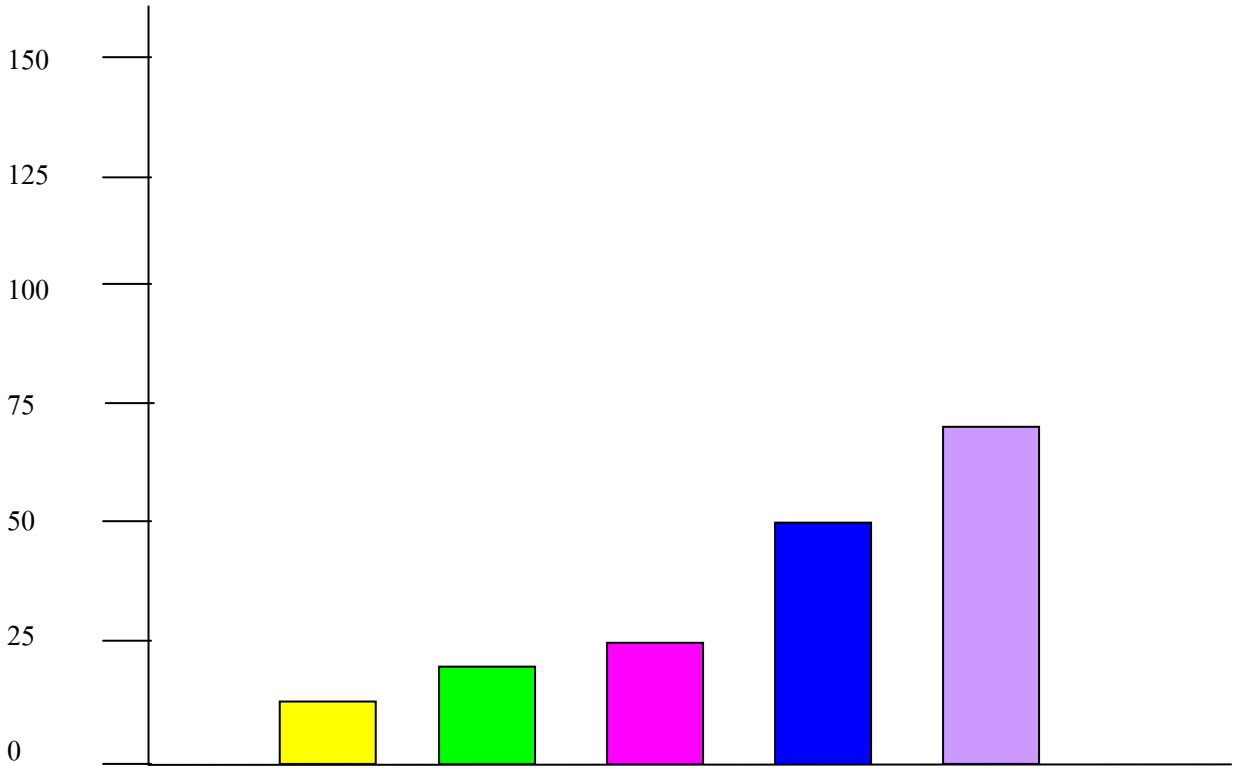

	มันใหญ่	มันกลาง	มันจิ๋ว	กากใหญ่	ตกเกรด (ตกไซด์)	
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	14	17	19	5	54	รวม 139 ตัน
ร้อยละ	10.08	12.23	13.67	25.18	38.8	

1.2 การวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม

<u>การบริหารจัดการกลุ่ม</u>

- เป้าหมายแผนงาน

ปี 2551 โรงคัดบรรจุกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุดตำบลประณีต รับซื้อ เกรด 75-80 กรัม /กาก และผิวมัน จำนวน 500 ตัน

- การควบคุมกำกับ ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม กลุ่มมีกฎระเบียบข้อบังคับ

ข้อบังคับกลุ่ม

1. ไม่เก็บผลผลิตที่ร่วงหล่นมาจำหน่าย
2. บรรจุใส่ตะกร้า/คัดแยกจากแปลงของเกษตรกร
3. กลุ่มจะรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกก่อนเป็นอันดับแรก
4. มีการประชุมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

สมาชิกทุกคนมีหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับกลุ่ม จะต้องเข้าร่วมประชุมโดยสม่ำเสมอ ห้ามขาดโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็น และต้องแจ้งข่าวมากับสมาชิกท่านอื่น

- การประสานงานและการสื่อสาร

1. ใช้หนังสือราชการแจ้งเพื่อประชุมกลุ่ม
2. โทรศัพท์เตือน และส่งข่าวสารเร่งด่วน
3. แจ้งสมาชิกโดยตรง จากสมาชิกถึงสมาชิก

- โครงสร้างกลุ่มและบทบาทของสมาชิก

กลุ่มมีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย

นายสมนึก วิทยานันท์ เป็นประธาน

นางสาวชานิตา ระดมกิจ รองประธาน (จัดทำทะเบียนกลุ่ม)

นายจำรัส วิกรมคุนาพร เลขานุการ

นางรมณี ซ่องเก๊า เหรัญญิก

นายมนัส ทุมฝ้าย ประชาสัมพันธ์

นายศรีศักดิ์ พฤกษาชาติ ที่ปรึกษา

<u>การบริหารจัดการธุรกิจ</u>

- สมาชิกหาตลาดเอง ตลาดท้องถิ่น,ตลาดจังหวัด,
- จำหน่ายที่โรงคัดบรรจุของกลุ่ม

2. วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียในการผลิตและการตลาดของกลุ่ม

2.1 การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

<u>ด้านการผลิต</u>

- ร้านจำหน่ายสารเคมีภายในจังหวัดตราด
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ธกส.,สหกรณ์,เงินกองทุนกลุ่ม
- แรงงานจ้าง

<u>ด้านการตลาด</u>

- พ่อค้าท้องถิ่น,พ่อค้าคนกลาง
- บริษัท
- สกต.
- โรงคัดบรรจุของกลุ่ม

<u>หน่วยงานสนับสนุน</u>

- สำนักงานเกษตรอำเภอเขาสมิง
- สถานีพัฒนาที่ดินตราด
- องค์การบริหารส่วนตำบลประณีต
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

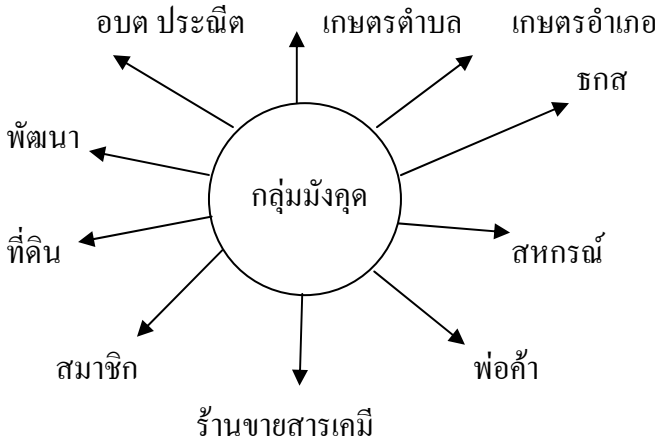

2.2 ความต้องการของลูกค้าและผู้บริโภค

ลูกค้า	คุณภาพ	ปริมาณ	ช่วงเวลา
โรงคัดบรรจุของกลุ่ม	ผิวมัน,กาก เก็บไม่ตกพื้น	300 ตัน	มีนาคม - กรกฎาคม
บริษัทส่งออก	- ผิวมัน / ผิวมันลายลาย - หูไม่ครบได้(3 หู)ต้องเขียว - ไม่ตกดิน		
ตลาดท้องถิ่น	- ไม่ตกดิน - ทุก ขนาด		

3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

3.1 พื้นที่ปลูก

สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ราบและราบเชิงเขา ระบายน้ำดี สรุปพื้นที่ดินไม่เสี่ยง

3.2 แหล่งน้ำ

เกษตรกรตำบลประณีตเกือบทั้งหมดใช้น้ำแหล่งน้ำธรรมชาติคลองประณีตและสระน้ำของตนเอง ปริมาณน้ำฝน วันที่ฝนตกเฉลี่ย 136-160 วัน/ ปี ปริมาณน้ำฝน 3,000-4,000 มิลลิเมตร/ ปี

3.3 สภาพภูมิอากาศ

มังคุดชอบอากาศร้อนชื้น ช่วงออกดอกต้องการอากาศเย็น(ชื้น)สลับนานเป็นเดือน ช่วงแสง - ไม่มีผลต่อการออกดอก แต่มีผลต่อการระเหยน้ำเมื่อฝนตกมาก

4. วิเคราะห์กระบวนการผลิตและการจัดการ

4.1 กระบวนการผลิต

<u>การใช้ปัจจัย/เทคโนโลยี/ต้นทุน</u> มังคุดเป็นพืชที่มีปัญหาในเรื่องโรค และแมลงน้อยและยังไม่พบว่ามีโรคและแมลงทำความเสียหายเข้าถึงเนื้อภายสในผล แต่ในช่วงออกดอกติดผล เกษตรกรจะต้องใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง เนื่องจากแมลงโดยเฉพาะเพลี้ยไฟและไรแดง จะนำความเสียหายให้แก่ผิวของผลมังคุด ทำให้ผิวขรุขระ ผิวกร้านและยางไหล ไม่สวยงาม ไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ (มังคุดคุณภาพผลจะต้องมีน้ำหนักมากกว่า 80 กรัม ผิวผลเรียบเป็นมัน ไม่มีร่องรอยทำลายของโรคแมลง ไม่มีเนื้อแก้ว ยางไหลในผลน้อยมาก) เกษตรกรไม่สามารถผลิตมังคุดที่มีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของตลาดได้ วิธีปฏิบัติของเกษตรกร

<u>การใส่ปุ๋ย</u>

สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 หลังการเก็บเกี่ยวอัตรา 3-5 กิโลกรัม/ต้น

สูตร 8-24-24 อัตรา 2-3 กิโลกรัม/ต้น ก่อนออกดอก

สูตร 13-13-21 อัตรา 2-3 กิโลกรัม/ต้น ระยะติดผลจนเก็บเกี่ยว

ปุ๋ยอินทรีย์ใส่ปีละ 1 ครั้ง อัตราประมาณ 10 กิโลกรัม/ต้น

<u>แมลงศัตรูที่พบ</u>

เพลี้ยไฟ ไรแดง และหนองชอนใบ โรคที่ทำความเสียหายร้ายแรง ไม่มี ที่พบได้แก่ โรคขอบใบไหม้ แต่ความเสียหายไม่ถึงในระดับเศรษฐกิจ

<u>การเก็บเกี่ยว</u>

จะต้องไม่ให้ตกพื้นเพราะจะทำให้ผิวช้ำไม่ได้คุณภาพ อุปกรณ์การเกี่ยว เกษตรกรสามารถผลิตเองได้

หลังเก็บเกี่ยว

จะต้องมีการคัดเกรดตามขนาดของผลและแยกตามความสวยงามของผิว ผิวเรียบมันผลโตจะมีราคาสูง ส่วนผิวตกกระราคาจะต่ำ

ปฏิทินการดูแลรักษามังคุด จังหวัดตราด

ระยะที่ 1 หลังเก็บเกี่ยว ระยะที่ 2 แตกใบใหม่ครั้งที่ 1 และ 2 ระยะที่ 3 ก่อนออกดอก

ระยะที่ 4 ออกดอก-ติดผล ระยะที่ 5 ดูแลผลเจริญเติบโต ระยะที่ 6 ผลแก่-เก็บเกี่ยวผล

เดือนกรกฎาคม (หลังการเก็บเกี่ยว)

- ใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตรเสมอ 15-15-15 จำนวน 2 กิโลกรัม/ต้น
- ตัดแต่งกิ่ง
- ตัดหญ้า

เดือนสิงหาคม

- ดึงใบอ่อนชุดแรก
- ใช้ยูเรีย 2 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร บวก ฮิวมิกซ์ 200 ซีซี หรือใช้ไธโอยูเรีย 40 กรัม/น้ำ20 ลิตรกับฮิวมิกซ์ ฉีดพ่นได้
- พ่นสารเคมีรักษาใบอ่อน

เดือนกันยายน

- พ่นสารเคมีกำจัดแมลง
- ใส่ปุ๋ยสูตร 18-24-24(ก.ย.-ต.ค.) จำนวน 2 กก. / ต้น

เดือนตุลาคม

- ฉีดฮอร์โมนบำรุงต้นให้สมบูรณ์ ใส่ปุ๋ยหมัก,น้ำหมัก
- ตัดหญ้า
- คาดโคนให้สะอาด

เดือนพฤศจิกายน

- รดน้ำ
- ดึงดอก
- พ่นปุ๋ยสะสมตาดอก
- ตัดหญ้า

เดือนธันวาคม

- ฉีดยากำจัดเพลี้ยไฟทุก 10 วัน
- รดน้ำ
- ฮอร์โมนบำรุงต้น

เดือนมกราคม

- ให้น้ำ
- พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ใส่ปุ๋ยสูตรเสมอ 15 – 15 – 15

เดือนกุมภาพันธ์

- ฉีดยากำจัดเพลี้ยไฟทุก 10 วัน
- รดน้ำ
- ฮอร์โมนบำรุงต้น
- รดน้ำ
- ใส่ปุ๋ย 13-13-21

เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน

- รดน้ำ
- เก็บเกี่ยวผลผลิต
- จัดการด้านการตลาด
- คัดเกรด

4.2 ต้นทุนการผลิต

ประมาณ 9,750 บาท/ไร่

5. การวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงในการผลิตและจัดการผลผลิต

วัตถุประสงค์ (ต้องมีการกระทบกับเป้าหมาย จำนวนคุณภาพ ระยะเวลา)

1.การวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk identification)			2. แผนการจัดการความเสี่ยง (risk management planning)	3.ผู้รับผิดชอบ
ระบุความเสี่ยง (risk identification)	ปัจจัยเสี่ยง (risk factor)	ประเมินความเสี่ยง (risk assessment	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	
1.เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของการผลิตสินค้าปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP 2.กระบวนการรับรองมาตรฐาน (GAP พืช) มีขั้นตอนมาก	1.1 ตลาดไม่มีการแบ่งแยกสินค้าปลอดภัย/และไม่ปลอดภัย 1.2 เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าปลอดภัยและไม่ปลอดภัยสามารถจำหน่ายผลผลิตได้โดยไม่มีความแตกต่างกัน 1.3พ่อค้าและผู้บริโภคยังมีทัศนคติต้องการผลผลิตสวยงามไม่มีร่องรอยศัตรูพืชทำลาย	-	- หลักการตรวจสอบ ได้ (accounybility) - หลักการมีส่วนร่วม (participation)	1.สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร 2.สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต 6 จันทบุรี กรมวิชาการเกษตร 3.องค์กรปกรองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล/จังหวัด

หมายเหตุ 1. ความเสี่ยง คือ สิ่งต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาด/ความเสียหายหรือปัญหาต่อการดำเนินการ ทำให้มีผลกระทบต่อเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ไม่มีความแย่นอน และอาจเกิดขึ้นได้ทุกเวลา

2. ประเภทของความเสี่ยงทางการเกษตร เช่น ภัยธรรมชาติ การปฏิบัติงานในไร่นา การเงิน-การลงทุน การตลาด กฎระเบียบ นโยบายหรือกลยุทธ์

สรุปการประเมิน SWOT มังคุด กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
1. ครอบครัวเกษตรกล้าได้กล้าเสีย มีอิสระในการตัดสินใจ 2. มีการจัดการสวนที่ดี ทำให้ง่ายต่อการจัดการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตปรับปรุงคุณภพได้ง่าย ลดความเสี่ยงต่อรายได้ ใช้พื้นที่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด ผลผลิตมีคุณภาพ รายได้เพิ่ม 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรมรความรู้เพิ่มขึ้น 4. การติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนสะดวกรวดเร็ว ตรงต่อความต้องการของเกษตรกร 5. เทคโนโลยีการผลิต ช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด 6. แรงงาน เก็บเกี่ยวได้รวดเร็ว ทันเวลา	<u>การจัดการ</u> 1. ขาดความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต 2. ขาดการรวมกลุ่ม 3. เกษตรกร: กลุ่มอาชีพการเกษตรเป็นกลุ่มอาชีพที่รัฐไม่ให้ความสำคัญ ขาดการต่อรอง 4. ขาดการวางแผนการผลิต <u>เจ้าหน้าที่ภาครัฐ</u> 5. ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก 6. การสร้างอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับนโยบายของผู้ว่า CEO 7. ขาดขวัญและกำลังใจ ที่เป็นรูปธรรม <u>อบต.</u> 8.อบต. ให้ความสำคัญต่อภาคการเกษตรน้อยมาก <u>เกษตรกร</u> 9.เกษตรกรยังมีวัฒนธรรมการผลิตที่เป็นรูปแบบเดิมๆ	1.สถานการเงิน: ช่วยเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาการผลิตและการตลาดและเป็นแหล่งสนับสนุนเงินทุน 2.นโยบายของรัฐและนักการเมือง: สนับสนุนงบประมาณด้านการตลาดและโครงการสร้างพื้นฐาน 3.กรมการค้าภายใน: ส่งเสริมการขายและสนับสนุนให้เกษตรกรมีการจำหน่ายครบวงจร 4.นโยบายของรัฐและนักการเมือง: กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร 5.องค์กรการค้าระหว่างประเทศ: เวทีโลกให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรกรมากขึ้น 6.นโยบายของรัฐและนักการเมือง: มีความมั่นคงและต่อเนื่อง 7.เทคโนโลยีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์: มีความหลากหลายทันสมัย รวดเร็ว ทันเหตุการณ์	1.ผู้บริโภค -กังวลเรื่องความปลอดภัยจากสารตกค้างในการผลิต และตำหนิว่าไม่ได้คุณภาพ -ผู้บริโภคนิยมซื้อน้อยในช่วงผลผลิตน้อยแต่ราคาสูง 2.สถาบันการเงิน/ สหกรณ์ -ในการกู้เงินใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันเต็มแล้วไม่สามารถหาสถาบันการเงินใหม่ได้ -เงื่อนไขและข้อบังคับมีขั้นตอนมาก 3.นโยบายภาครัฐ -ล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ นโยบายซ้ำซ้อน 4.มาตรฐานกฎเกณฑ์สูง เกษตรกรปรับตามไม่ทัน

สรุปการประเมิน SWOT มังคุด (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายใน		สภาพแวดล้อมภายนอก	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (w)	โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
7. มีฐานการเงินและทุน ช่วยขยายโอกาสในการดำเนินงาน	10.เกษตรกรขาดความเชื่อมั่นในภาครัฐด้านการส่งเริมการเกษตร เช่นGAP มกอช. (อาหารปลอดภัย) <u>ฐานการเงิน ทุน แรงงาน ความรู้</u> 11.ขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ ขาดประสบการณ์ความรู้ 12.สินเชื่อไม่เหมาะสมกับอัตราส่วนที่เกษตรกรต้องการ	8.เพื่อนบ้าน: เป็นที่ปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ และลงแขกกัน (ช่วยแรง) 9.ตลาด (พ่อค้าคนกลาง นายหน้า): ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกในการขายผลผลิตมากขึ้น 10.สภาพธรรมชาติ ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกในการขายผลผลิตมากขึ้น 11.องค์กรการค้าระหว่างประเทศ: สินค้าเกษตรกรมีโอกาสขายในต่างประเทศได้มากขึ้น 12.ภัยธรรมชาติ: ทำให้ผลผลิตมีน้อย ทำให้ราคาสูงขึ้น	5.องค์กรระหว่างประเทศ -มีการกีดกันสินค้าโดยใช้ผู้บริโภคเป็นตัวต่อรอง 6.มีนายหน้า -ซึ่งมีบทบาทต่อการจำหน่ายผลผลิต ทำให้ราคาระหว่างเกษตรกรกับผู้ซื้อไม่เป็นราคาที่แท้จริง 7.ภัยธรรมชาติ -ทำให้ผลผลิตเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ 8.การสื่อสารระหว่างพ่อค้ากับพ่อค้าทำให้ราคาต้นทุน-ปลายทางเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว 9.การสื่อสาสรทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 10.เทคโนโลยียุ่งยากและซับซ้อนในการใช้งาน ทำให้เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ 11.สังคมของเกษตรกรชอบเลียนแบบ 12.เกษตรกรมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน จะเกิดการกลั่นแกล้ง และทำลายกัน

- สาเหตุของปัญหา/ความเสี่ยง

1.ปัญหาในการผลิตและจัดการผลผลิต	2. สาเหตุของปัญหา	3. แนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหา	4. ประโยชน์ที่ได้รับหลังการแก้ไขปัญหา	5. ผู้รับผิดชอบหลักการแก้ไขปัญหา/ระยะเวลาการแก้ไขปัญหา	6.หน่วยสนับสนุนช่วยเหลือการแก้ไขปัญหา
1).ผลผลิตไม่มีคุณภาพ 2) ราคาผลไม้ตกต่ำ	1)ขาดความรู้การผลิตที่ถูกต้อง GAP 2)ขาดเงินทุนหมุนเวียน 3)โรค+แมลงศัตรูพืชระบาด 4)ขาดแคลนแรงงาน 5)ปริมาณผลผลิตมาก/ผลผลิตไม่มีคุณภาพ	1)กำหนดประเด็นถ่ายทอดความรู้ระบบ GAP 2)จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจ/ขอสนับสนุนจาก อปท. 3)ใช้วิธีผสมผสาน IPM 4)ประสานกับจัดหางาน/แรงงานต่างด้าว 5)จัดทำคุณภาพ/ซื้อขายล่วงหน้า แปรรูปผลิต	1)เกษตรกรมีความรู้ผลิตได้ถูกต้อง GAP 2)มีเงินทุนหมุนเวียน 3)ลดการระบาดศัตรูพืช สิ่งแวดล้อมดีขึ้น 4)มีแรงงานเพิ่มขึ้น 5)ราคาผลไม้ดีขึ้น	1)สำนักงานเกษตรจังหวัด 2)ธกส./สหกรณ์ 3)สำนักงานเกษตรจังหวัด 4)แรงงานจังหวัด 5)สำนักงานเกษตรจังหวัด	1)กรมวิชาการเกษตร 2)สหกรณ์/อบจ. 3)กรมส่งเสริมการเกษตร 4)หอการค้า 5)กระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ

การแก้ไขปัญหา 1. การนำศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชนในทุกด้าน (กายภาพ ชีวภาพ การผลิต เศรษฐกิจและการจัดการ)

2. วิธีการ 1. จัดหาข้อมูลทุกด้านที่กล่าวมาแล้ว วิเคราะห์ว่าเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส หรือข้อจำกัด (SWOT)

2. เรียบเรียงลงในตาราง (SWOT analysis)

3. วิเคราะห์เป็นรายคู่ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

3. ประโยชน์ 1. รู้ศักยภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.ใช้ในการกำหนดแผน/ยุทธศาสตร์การพัฒนา

6.จัดทำแผนแก้ไขปัญหาและควบคุมความเสี่ยงในจุดต่างๆ

1. ลำดับ	2.ประเภทของความเสี่ยง	3.วิธีการแก้ไขปัญหาความเสี่ยง	4. ผลการแก้ไขปัญหาความเสี่ยง	5.วิธีการควบคุมความเสี่ยง	6. ผลการควบคุมความเสี่ยง
	การตลาด	- จัดตั้งกลุ่มรวมกันจำหน่าย / คลัสเตอร์ - ศูนย์คัดแยกผลผลิตและบริหารจัดการผลผลิต			

<u>แนวทางหรือหนทางเพื่อแก้ไขปัญหาหรือควบคุมความเสี่ยง</u>

- หลักนิติธรรม (rule of law)
- หลักความรับผิดชอบ (responsiveness)
- หลักความโปร่งใส (transparency)
- หลักการตรวจสอบได้ (accountability)
- หลักความคุ้มค่าประสิทธิภาพและประสิทธิผล (effectiveness& efficiency)
- หลักการมีส่วนรวม (participation)
- หลักความทั่วถึงและเท่าเทียม (equity& equality)
- หลักการเห็นพ้องร่วมกัน/ สมานฉันท์ (consensus)

รายชื่อผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์และความเสี่ยงด้านการผลิตและจัดการสินค้า
กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางเบ็ญจรงค์ จิรเศวตกุล

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 ระยอง

นายณัฐวุฒิ พลอยอร่าม

สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด

นายวันชัย เจริญใจ

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

นายประพาส กัญญาคำ

นายวีระ สุทธากูล

กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด